

Instytut Pamięci Narodowej - Gdańsk

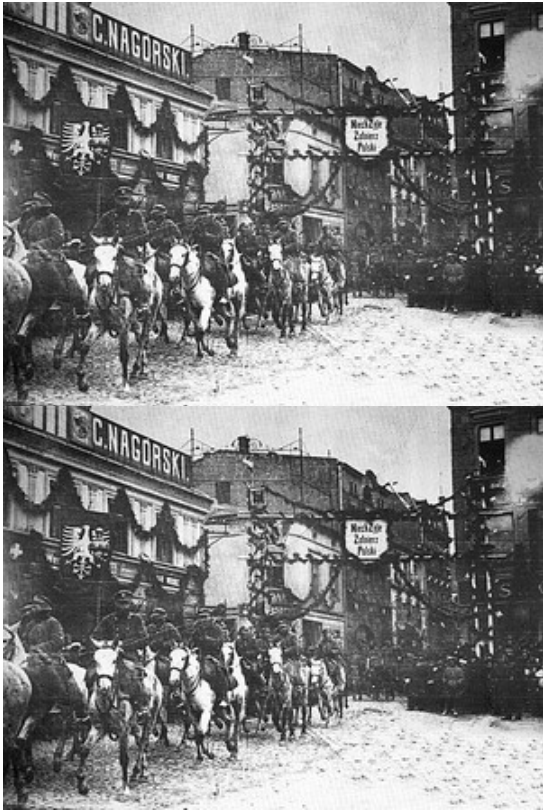
<https://gdansk.ipn.gov.pl/pl2/aktualnosci/87357,Uroczystosci-100-rocznicy-powrotu-Starogardu-Gdanskiego-do-Polski-Spiewy-narodow.html>
26.04.2024, 22:27

Uroczystości 100. rocznicy powrotu Starogardu Gdańskiego do Polski. „Śpiewy narodowe” - 28 stycznia 2020

Organizatorami wydarzenia byli: starosta starogardzki Kazimierz Chyła, Rada Powiatu Starogardzkiego, Stowarzyszenie Prawy Starogard. Wydarzenie zostało objęte patronatem przez Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku. Patroni medialni: Gazeta Kociewska i Radio Głos.

Królewskie miasto Starogard Gdański obchodzi swoje święto powrotu w granice Rzeczypospolitej 29 stycznia. Właśnie tego dnia w 1920 r. do miasta wkroczyła armia generała Józefa Hallera. Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Gdańsku upamiętnił rocznicę złożeniem kwiatów przy Starogardzkim Pomniku Niepodległości.

W przeddzień - 28 stycznia - uczciliśmy to wyjątkowe święto wydarzeniem pt. „Śpiewy narodowe”. W jego programie znalazło się słowo wstępne wygłoszone przez radnego Piotra Szubarczyka (długoletniego pracownika IPN), a także starostę starogardzkiego Kazimierza Chyłę. W prelekcji gospodarze nawiązywali do historii swoich poprzedników, w tym pierwszego polskiego burmistrza Starogardu Gdańskiego Jana Stanisława Bucholza, a także do dziejów Kociewia, które skutecznie oparło się germanizacji w czasie zaborów.

W części artystycznej wystąpili Michał Olejnik i Przemysław Radziszewski. W pierwszej kolejności odśpiewana została „Rota”, a także inne pieśni, które wykonywali uczestnicy 1920 roku. Wspólne śpiewanie ułatwiał wyświetlany na ekranie tekst. Koncert potrwał w sumie niecałe dwie godziny, a uczestniczyło w nim kilkadziesiąt osób. Dla gości przygotowano okolicznościowy, pamiątkowy druk a także wydawnictwa przekazane przez Instytut Pamięci Narodowej. „Śpiewy narodowe” odbyły się w historycznym kinie „Sokół”.

29 stycznia 1920 roku wojsko wkroczyło do Starogardu (dziś Starogardu Gdańskiego). Już na przedmieściach witały je delegacje polskich stowarzyszeń z miasta i powiatu. **Jan**

Stanisław Buchholz, pierwszy polski burmistrz miasta, tak to opisał kilka lat później w książce Królewskie miasto Starogard – stolica Kociewia:

Nareszcie dnia 29 stycznia 1920 roku, w przepisany czasie i porządku, wkroczyła do Starogardu armia generała [Józefa] Hallera i zajęła stolicę Kociewia wraz z całą okolicą na rzecz Najjaśniejszej Rzeczypospolitej Polskiej. Był to naprawdę dzień wielki i najpiękniejszy w dziejach Starogardu. Wojsko polskie przywitał na przedmieściu pelplińskim Sokół starogardzki w jednolitym umundurowaniu a prezes Sokoła Maksymilian Wiśniewski z konną eskadrą torował polskiemu żołnierzowi drogę do miasta. Na wszystkie ulice wyległy tłumy ludu a twarz niejednego starego Kociewiaka zrosiła się łzami. Była to mroźna zima, ale w mieście nikt jej nie czuł, wszędzie panowała wielka radość. Stary rynek grodu kociewskiego przystrojono wspaniale w łuki triumfalne, girlandy, chorągwie narodowe i omajono go zielenią młodych świerków. Tu zebrało się nie tylko całe mieszczaństwo, ale i lud kociewski z okolicznych wiosek. Ksiądz proboszcz [Reginald] Hackert w pontyfikalnych szatach przywitał polskiego żołnierza na ziemi kociewskiej a prezes Powiatowej Rady Ludowej [Czesław Nagórski] wygłosił do wojska i ludności żywiołowe przemówienie, zaznaczając, że nam wszystkim, którzy mamy to szczęście być uczestnikami tego dnia, nie zatrze się nigdy w pamięci ten obraz, on zawsze i wszędzie stawać nam będzie przed oczyma. Późniejsze pokolenia czytając w historii te nowe dzieje, zazdrościć nam będą, że nie było im danym być świadkami tych radosnych chwil, które nam wszystkim rozpierają serca.

Plan uroczystości w dniu 29 stycznia br. dostępny jest na stronie Starogard.pl ([link](#)).